

GAUTENGSE DEPARTEMENT OF VAN ONDERWYS
PROVINSIALE EKSAMEN
NOVEMBER 2018
GRAAD 10

REKENINGKUNDE
VRAESTEL 2

NASIENRIGLYNE

11 bladyse

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
PROVINSIALE EKSAMENREKENINGKUNDE
VRAESTEL 2

NASIENRIGLYNE

VRAAG 1: BEGRIPPE, BELASTING OP TOEGEVOEGDE WAARDE EN VOORRAAD

1.1 BTW Begrippe

1.1.1	Onwaar	✓	
1.1.2	Waar	✓	
1.1.3	Onwaar	✓	Aanvaar afkortings vir Waar of Onwaar
1.1.4	Onwaar	✓	
1.1.5	Waar	✓	

5

1.2 BTW BEREKENINGE

Nr.	Eksklusief	BTW	Inklusief
Bv.	R648	R97.20	R745.20
1.2.1	R5 600✓	R840	R6 440
1.2.2	R900✓	R135	R1 035✓
1.2.3	R420	R63✓	R483✓
1.2.4	R2 100	R315✓	R2 415
1.2.5	R640✓	R96✓	R736

8

1.3 VOORRAAD

ALGEMENE GROOTBOEK VAN NAIDOO HANDELAARS									
DT		HANDELSVOORRAAD				B4		KT	
2018 April	1	Saldo	a/b	✓10 000	2018 April	30	Koste van verkope✓	KOJ	✓✓7 900
	30	Bank✓	KBJ	✓✓✓3610			Koste van verkope✓	DJ	✓✓22 100
		Kleinkas✓	KKJ	✓47			Krediteure kontrole✓	KAJ	✓1 426
		Krediteure kontrole✓	KJ	✓14 281			Saldo	o/d	2 888
		Koste van verkope✓	DAJ	✓✓600					
				28 538					28 538
Mei	1	Saldo	a/b	☑ 2 888					

21

34
34

VRAAG 2: KREDITEURE REKONSILIASIE EN INTERNE KOMTROLE

2.1.1

ALGEMENE GROOTBOEK VAN BAFANA HANDELAARS
BALANSSTAAT-REKENINGE AFDELING

DT		KREDITEURE KONTROLE				B6		KT	
Nov	30	Bank en Korting ontvang✓ [32 400✓ + 1 850✓]	KBJ	✓34 250	Nov	1	Saldo	a/b	4 380
		Totale terugsendings✓	KAJ	✓2 108		30	Totale aankope ✓ [45 700✓ – 900✓]	KJ	☑44 800
		Joernaal debiete✓ [2 650✓ + 640✓]	AJ	☑3 290			Joernaal krediete✓ [1 290✓ + 260✓]	AJ	☑1 550
		Saldo	o/d	11 082					
				50 730					50 730
					Dec	1	Saldo	a/b	☑11 082

19

2.1.2 KREDITEURELYS VAN BAFANA HANDELAARS OP 30 NOVEMBER 2018

NAAM	Krediet
PP Handelaars [3 890 – 900✓ – 640✓]	☑2 350
Townsend Winkels [1 300✓ + 1 480✓]	✓2 780
Longwitz Handelaars [4 512✓ – 1 480✓]	✓3 032
Numero Motors [4 640✓ – 860✓ – 860✓]	☑2 920
Fanele Verspreiders [-260✓ + 260✓]	✓0
	☑11 082

17

2.2.1 Wat kan die rede wees vir die tekort aan voorraad? Voorsien EEN punt.**Enige geldige antwoord ✓✓**

- Voorraad aangekoop in die naam van die besigheid maar nie afgelewer na die perseel van die besigheid nie.
- Voorraad kon gesteel gewees het in die pakhuis of winkel.
- Swak boekhouding van beskadigde goedere.

2

2.2.2 Watter kontroleprosedure moet die besigheid aanwend om seker te maak voorraad is beveilig? Voorsien TWEE punte.**Enige twee aanvaarbare redes ✓✓**

- Behoorlike magtiging vir die aankoop van voorraad.
- Voorraad afgelewer moet vergelyk word met die afleveringsnota en die aankope-bestelling.
- Die toegang tot die pakhuis of stoorkamer moet beperk word tot spesifieke werknemers.
- Gereelde fisiese voorraadopnames.
- Verdeling van pligte (Boekhouding, ontvangs van goedere, bestelling van goedere moet deur verskillende mense gedoen word).

4

42

42

VRAAG 3: VERVAARDIGING

3.1 VERVAARDIGING BEGRIPPE

3.1.1	C	✓
3.1.2	D	✓
3.1.3	B	✓
3.1.4	A	✓

4

3.2 VERVAARDIGING BEREKENINGE

3.2.1 Bereken die direkte materiaalkoste.

$$16\ 000 + 5\ 500 + 1\ 100 + 300 + 500 + 600 = 24\ 000 \checkmark \checkmark \checkmark^*$$

* Drie bedrae korrek

3

3.2.2 Bereken die direkte arbeidskoste.

$$250 \times 40 = 10\ 000 \checkmark \checkmark$$

2

3.2.3 Bereken die primêre koste.

$$24\ 000 \checkmark + 10\ 000 \checkmark = 34\ 000 \checkmark$$

een deel moet korrek wees of ooreenstem met Kontroleer 3.2.1 en 3.2.2

Kyk na 3.2.1 en 3.2.2

3

3.2.4 Bereken die totale produksiekoste.

5

$24\,000 \checkmark + 10\,000 \checkmark + 11\,000 \checkmark + 1\,800 \checkmark = 46\,800 \checkmark$ een deel korrek moet korrek wees

Kyk 3.2.1 en 3.2.2

3.2.5 Bereken die eenheidskoste vir EEN tafel.

3

$46\,800 \checkmark \div 40 \checkmark = 1\,170 \checkmark$ een deel moet korrek wees

Kyk 3.2.4

20

20

VRAAG 4: BEGROTING

4.1 BEGROTINGSBEGRIPE

4.1.1	Begroting	✓
4.1.2	Kapitaalbegroting	✓
4.1.3	Korttermyn begroting	✓
4.1.4	Belasting	✓

4

4.2 BEGROTINGSBEREKENINGE

4.2.1 Bereken die maandelikse salaris wat Jane ontvang na aftrekkings.

$$150\,000 \div 12 = 12\,500 \checkmark \checkmark$$

2

4.2.2 Bereken die totale inkomste wat Jane in Desember gaan ontvang.

$$12\,500 \checkmark + 13\,000 \checkmark = 25\,500 \checkmark \text{ een gedeelte moet korrek wees}$$

Kyk 4.2.1

3

4.2.3 Bereken Jane se maandelikse uitgawes.

$$3\,100 + 250 + 300 + 2\,200 + 700 + 800 + 750 + 400 + 1\,800 + 1\,200 = 11\,500 \checkmark \checkmark \checkmark$$

✓* indien 5 bedrae korrek is

3

4.2.4 Bereken die bedrag wat Jane op 'n maandelikse basis moet spaar.

3

$12\ 500 \checkmark - 11\ 500 \checkmark^* = 1\ 000 \checkmark$ Een gedeelte korrek

$\checkmark^*$ sien 4.2.3

4.2.5 Sal Jane genoeg geld gespaar het insluitend haar jaarlikse bonus om in Januarie 2019 op vakansie te gaan? Bewys jou antwoord deur 'n berekening. Dui aan of dit 'n tekort of surplus is.

8

$(1\ 000 \times 12 \times 90\%) \checkmark \checkmark^* + 13\ 000 \checkmark = 23\ 800 \checkmark$
10 800

$\checkmark^*$ twee gedeeltes korrek

Tekort of surplus

$R26\ 000 \checkmark - 23\ 800 \checkmark^{\#} = R2\ 200 \checkmark$ Een gedeelte korrek

$\checkmark^{\#}$ Sien berekening hierbo

tekort $\checkmark$

4.2.6 Verwys na haar onderstaande uitgawes, watter TWEE uitgawes kan sy verminder om meer maandeliks te spaar?

2

Enige twee, $\checkmark$ een punt vir elk

- Selfoon
- Klererekeninge
- Onthaalkoste

25

25

VRAAG 5: VASTE BATES EN INTERNE KONTROLE

5.1.1

NOTA 3: VASTE / TASBARE BATES			
	GROND EN GEBOU	VOERTUIE	TOERUSTING
Drawaarde aan die begin van die jaar	✓450 000	✓71 500	☑17 820
Kosprys	450 000	✓130 000	✓✓30 900
Opgelope waardevermindering	-	(58 500)	✓ (13 080)
BEWEGINGS			
Verkrygings teen kosprys			✓12 000
Waardevermindering	-	✓☑* (26 000)	☑* (3 123)
Drawaarde aan die einde van die jaar	✓450 000	☑ 45 500	☑ 26 697
Kosprys	✓450 000	130 000	✓✓42 900
Opgelope waardevermindering	-	✓☑# (84 500)	✓☑# (16 203)

21

*Sien onderstaande berekeninge

☑# Syfers moet groter wees as waardevermindering aan die begin van die jaar.

BEREKENINGE:

VOERTUIE
$130\,000 \times 20\% \times 12/12 = 26\,000$

TOERUSTING
OUDE:
$30\,900 - 13\,080 = 17\,820 \times 15\% \times 12/12 = 2\,673 \checkmark \checkmark$
NUWE:
$12\,000 \times 15\% \times 3/12 = 450 \checkmark$
OUDE + NUWE: $(2\,673 + 450 = 3\,123)$

3

5.1.2 Volgens watter AARP beginsel moet alle bates geboekstaaf word teen oorspronklike kosprys?

1

- Historiese kostebeginsel ✓

5.2 INTERNE KONTROLE

As interne ouditeur van Bekezela Karweiers, watter advies sal jy die eienaar gee vir beter interne kontrole? Voorsien TWEE punte.

4

Enige twee aanvaar bare punte ✓✓ ✓✓

- Installeer 'n opspoorapparaat of kamera in die trokke.
- Kry kwotasies vanaf veskillende versekeringsmaatskappye.
- Behoorlike keuring van potensiële werknemers / Agtergrond verifikasie van potensiële werknemers.

Een punt vir gedeeltelike antwoorde

29

29

TOTAAL

150

150